

GROEIWONDER WEKT IRRITATIE

TEKST: BERT VAN DIJK
(FREELANCECORRESPONDENT IN SJANGHAI)

Europese bedrijven worden nog steeds hevig beperkt in hun investeringsmogelijkheden in China.

China is als enige grote economie in de wereld nagenoeg ongeschonden door de financiële crisis gezeild. Met groeicijfers die weer rond de 10 procent liggen, lijkt de Chinese economie niet vatbaar voor welke crisis dan ook. En door de groei in China heeft het land ook andere economieën in de regio en ver daarbuiten een handje geholpen uit het dal te klimmen.

Maar China's succes leidt tot groeiende irritaties in Europa, de Verenigde Staten en Japan. Want een deel van het economische groeiwonder is, zo vindt het buitenland, te danken aan protectionistische maatregelen. Buitenlandse bedrijven hebben grote moeite in China te profiteren van de snelgroeiende economie. Hoewel China lid is van de Wereldhandelsorganisatie en zich zo verplicht heeft zijn markten open te stellen voor buitenlandse investeerders, klagen bedrijven in de Europese Unie, de Verenigde Staten en Japan juist over een verslechterend ondernemingsklimaat.

GROTE OBSTAKELS EN RISICO'S

Sommige topbestuurders zoals die van General Electric en Siemens hebben onlangs openlijk hun grote zorgen geuit in China. Het boegeroep wordt steeds luider nu ook bedrijven in Japan beginnen te klagen. De Europese Kamer van Koophandel bracht onlangs een rapport uit waaruit blijkt dat van een zich openende Chinese markt geen sprake is. In 2008 ging minder dan 3 procent van de directe buitenlandse investeringen naar China, zo blijkt uit het

rapport. En de situatie wordt er niet beter op. Integendeel. "Niet omdat Europese bedrijven niet willen uitbreiden in China, maar vooral omdat ze te maken hebben met obstakels en risico's die groter zijn dan de raad van bestuur en andere stakeholders bereid zijn te dragen."

Een van die obstakels is het ontbreken van een voorspelbare en consistente 'rule of law': bedrijven moeten weten wat de wetten zijn en erop kunnen vertrouwen dat die wetten voor alle partijen op dezelfde manier toegepast en gehandhaafd worden. "In China worden regelgeving en nota's die zijn uitgegeven door de autoriteiten met terugwerkende kracht toegepast. Dat veroorzaakt grote onzekerheden als het gaat om de status van een wet", zo constateert de Europese Kamer van Koophandel die eraan toevoegt dat wetten ook multi-interpretabel zijn.

De situatie is zorgwekkend, zeker omdat 39 procent van de ondervraagde bedrijven in een onderzoek van de Kamer verwacht dat de

omstandigheden alleen maar verder zullen verslechteren in de komende twee jaar. "Deze achteruitgaande trend bevestigt het algemene sentiment van frustratie dat buitenlandse bedrijven hebben als gevolg van de perceptie dat de markthervormingen in China zijn komen stil te staan op veel gebieden."

NIET AL TE VEEL HAAST

China zelf lijkt gevoelig voor de kritiek te worden. Xi Jinping, de beoogde opvolger van president Hu Jintao, liet onlangs weten met maatregelen te komen om buitenlandse bedrijven betere toegang te geven tot de Chinese markt. Ook premier Wen

Jiabao hintte al in die richting. Toch zullen de Chinezen niet al te veel haast willen maken. Het land beseft heel goed dat ondanks alle beperkingen buitenlandse bedrijven zullen blijven investeren in China. Daarvoor zijn de economie en de binnenlandse markt te interessant.

'Peking' moet alleen behoedzaam manoeuvreren om te voorkomen dat Europa, de Verenigde Staten en Japan handelsbarrières gaan opwerpen. Vooral in de Verenigde Staten gaan daar steeds meer stemmen voor op. Daar groeit de ontevredenheid als gevolg van het nog altijd grote handelstekort met China en de perceptie dat miljoenen Amerikaanse banen zijn verdwenen als gevolg van China's door export gedreven groei. De roep om daarom noodzakelijke beschermende handelsmaatregelen te treffen wordt in de Verenigde Staten steeds luider.

Het belooft een hete herfst te worden. ■